

Mark- och miljödomstolen

Till Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över Trafikverkets rapport:
Regeringsuppdrag – Utredning om förenklingar vid
åtgärder på det nationella och regionala vägnätet (ert
dnr LI2025/01476)

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har beretts möjlighet att lämna
synpunkter på innehållet i rapporten.

Domstolen vill inledningsvis framhålla att domstolen ser fördelar med den
föreslagna förenklingen och ser inga generella hinder mot att hantera den
aktuella typen av trafikfrågor inom ramen för den överprövning av
detaljplaner som domstolen handlägger. Domstolen ser positivt på en
fortsatt beredning av förslaget. Som framgår av rapporten är dock förslagets
konsekvenser samt nödvändiga ändringar i övrig lagstiftning utredda endast
i begränsad omfattning. Mot bakgrund av detta, och vad som anges mer
detaljerat nedan, anser domstolen att förslaget inte är utrett i tillräcklig
omfattning för att domstolen ska kunna tillstyrka förslaget.

I den fortsatta utredningen vill domstolen framhålla följande frågor som
relevanta utredningsuppslag.

Den föreslagna ändringen skulle innebära att vissa åtgärder, som annars
skulle kunna överklagas och överprövas inom vägplaneprocessen, endast är
möjliga att överpröva inom ramen för detaljplaneprocessen – med de
begränsningar överprövning av detaljplaner har. Till detta kommer att
detaljeringsgraden i en detaljplan och en vägplan skiljer sig åt. Domstolen
efterfrågar en analys av hur möjligheterna för enskilda och organisationer att
få del av relevant information och överklaga påverkas av den föreslagna
ändringen. Analysen bör beakta de krav Århuskonventionen ställer.

Att åtgärderna flyttas från vägplane- till detaljplaneprocessen innebär vidare
att överprövningen flyttas från de allmänna förvaltningsdomstolarna till
mark- och miljödomstolarna. Förslaget saknar analys av eventuella

konsekvenser för domstolarnas organisation med anledning av detta. Domstolen har i detta sammanhang även noterat att förslaget inte remitterats till Domstolsverket.

De gränsdragningsproblem rapporten har identifierat med den föreslagna formuleringen är delvis ett resultat av den valda lagstiftningstekniken, dvs. att låta undantaget ske från definitionen av vad som utgör ”byggande av väg”. Resultatet blir språkligt sett konstlad eftersom vissa av åtgärderna som avses omfattas av förslaget, i en mer allmänspråklig kontext, ligger nära till hands att kalla för just byggande av väg. Ett exempel på alternativ lösning hade varit att undanta åtgärderna från kravet på vägplaneläggning i stället.

Förslaget innebär att planeringen genomförs av kommunen medan Trafikverket avses få en rådgivande, övervakande samt utförande roll. Samtidigt framgår av rapporten att Trafikverket måste säkerställa att all nödvändig prövning av t.ex. miljöskyddsfrågor är tillgodosedd inom detaljplaneprocessen. För att säkerställa en effektiv och tydlig ordning i processen bör förtydligas vilken av parterna, Trafikverket eller kommunerna, som bär huvudansvaret för att detaljplaneringens prövning av relevanta frågor blir fullständig.

Den fortsatta utredningen bör närmare klargöra vilken formell ställning Trafikverket avses ha i detaljplaneprocessen och hur detta ska komma till uttryck i plan- och bygglagen. I förslaget anges att verket i egenskap av innehavare av särskild rättighet ska kunna överklaga planens antagande. Samtidigt har verket enligt förslaget inte någon vägrätt och ska inte heller äga marken. Om verket skulle överklaga, gör verket detta endast i egenskap av väghållare? Vidare, vad innebär Trafikverkets inställning för domstolens överprövning? Slutligen kan noteras att Trafikverket i dagsläget inte heller är angiven som obligatorisk remissinstans i plan- och bygglagen.

Detta yttrande har beslutats av tingsfiskalen Fredrik Wällberg och tekniska rådet Malin Danielsson.